

Informatienota

Datum vergadering	: 25 mei 2021
Registratienummer	: IN/054
Portefeuillehouder	: Annet IJff
Bijlage(n)	: 1. Begrippenlijst Wet inburgering 2. Lokale en regionale uitvoering inburgeringstaken
Onderwerp	: Update nieuwe Wet inburgering

Onderwerp

Update nieuwe Wet inburgering

Kennisnemen van

1. De actuele stand van zaken rondom het implementeren van de nieuwe Wet inburgering 2022.
2. Ondersteuning aan de 'ondertussengroep'.

Inleiding

De ingangsdatum van de nieuwe Wet inburgering is, nadat deze een aantal keer is uitgesteld, naar verwachting 1 januari 2022. Gemeenten in Rivierenland werken op dit moment samen aan de implementatie van deze wet. Graag informeren we u over de veranderingopgave Inburgering en de laatste stand van zaken in Rivierenland.

Achtergrondinformatie over de nieuwe Wet inburgering

Het huidige inburgeringsstelsel is niet effectief gebleken. Minister Koolmees heeft daarom een nieuwe Wet inburgering aangekondigd. De veranderingopgave inburgering leidt tot een grote stelselwijziging, met de gemeente (terug) in de hoofdrol. Zo krijgt de gemeente de taak om de intake van inburgeraars, het persoonlijk plan inburgering en participatie en de verschillende leerroutes te organiseren en coördineren. Daarnaast krijgt de gemeente ook de verantwoordelijkheid voor het financieel ontzorgen van inburgeraars gedurende de eerste 6 maanden.

Knelpunten huidig inburgeringsstelsel

Uit een evaluatie van het huidig inburgeringsstelsel is onder andere gebleken dat:

- het stelsel nu teveel op zichzelf staat. Ze mist een goede aansluiting met participatie en onderwijs;
- de aansluiting tussen voorinburgering (in het asielzoekerscentrum) en het inburgeringstraject beter kan;
- inburgeraars onvoldoende in staat zijn zelfstandig invulling te geven aan hun inburgeringstraject;
- het huidige stelsel geen positieve prikkel kent om een hoger taalniveau na te streven.

Kernboodschap

- **De laatste stand van zaken rondom de implementatie van de Wet Inburgering 2021**

Wetstraject

De 'Wet inburgering 2021' is op 2 februari 2021 gepubliceerd in het Staatsblad. De Tweede Kamer verkiezingen hebben vooralsnog geen invloed op de ingangsdatum van de wet: het ministerie blijft met volle inzet en energie koersen op inwerkingtreding per 1 januari 2022. Alle voorbereidingen daartoe worden dus doorgezet en alle ketenpartners is gevraagd zich hiervoor te blijven inzetten.

Handelen in geest van de wet

SZW en de VNG willen stimuleren dat gemeenten zoveel mogelijk hun begeleidende rol kunnen oppakken in de geest van de nieuwe wet. Hieronder valt onder meer de brede intake, het PIP-advies (persoonlijk Plan Inburgering en Participatie) en periodieke voortgangsgesprekken. Over een financiële tegemoetkoming daarvoor vanuit het Rijk wordt meer bekend in de voorjaarsnota 2021. Gemeenten in Rivierenland hebben eerder al besloten om vanaf 1 juli 2021 pilots op het gebied van financieel ontzorgen en brede intake uit te voeren. Hiervoor wordt een gedeelte van de ontvangen implementatiemiddelen ingezet. Indien gemeenten een financiële tegemoetkoming voor het alvast 'handelen in de geest van de wet' vanuit het Rijk ontvangen, dan vallen de gereserveerde pilotmiddelen vrij.

Stand van zaken Rivierenland per wetsonderdeel

A. Inkoop van de leerroutes

Gemeenten zijn vanaf 1 januari 2022 verplicht om leerroutes aan te bieden aan statushouders. Hiervoor loopt op dit moment een aanbestedingstraject. Vanwege de grote belangstelling voor de opdracht, wordt eerst een voorselectie uitgevoerd. We maken een selectie van maximaal 5 taalaanbieders die bij onze regio passen. Dit doen we door te selecteren op basis van de nodige ervaring met het aanbieden van onderwijs in kleinere gemeenten en ervaring met samenwerking met uitvoerders Participatiewet, werkgevers en kleinere organisaties in het sociaal domein. Met deze 5 taalaanbieders gaan we rond juli 2021 de offertefase in: we vragen ze dan om een plan van aanpak op te stellen en op basis hiervan wordt een definitieve keuze gemaakt.

De leerroutes worden op basis van de volgende kaders vormgegeven:

1. Het modulair opbouwen van de leerroute: formeel taalonderwijs in combinatie met themagericht onderwijs en participatie;
2. In het begin van de leerroute ligt de focus met name op taal, deze focus verschuift gedurende de leerroute steeds meer naar participatie;
3. In de leerroute wordt het belang van werken en het genereren van een inkomen benadrukt. De taalaanbieder zorgt ervoor dat de inburgeringsplichtige hiertoe de nodige kennis en vaardigheden opdoet.

B. Inkoop maatschappelijke begeleiding

Gemeenten in Rivierenland onderzoeken hoe de maatschappelijke begeleiding vernieuwend en effectief vormgegeven kan worden. Hierbij wordt gekeken naar de lokale inbedding. Dit onderzoek is in volle gang. Uiterlijk in mei 2021 wordt het resultaat gedeeld met de portefeuillehouders inburgering. U wordt hier te zijner tijd over geïnformeerd.

C. Brede intake, Persoonlijk Plan inburgering en Participatie en het financieel ontzorgen

Deze elementen worden in het nieuwe stelsel door regionale medewerkers uitgevoerd. De werkprocessen zijn in samenwerking met ketenpartners uitgewerkt en we staan klaar om op 1 juli aanstaande te starten met de regionale pilots.

D. Borging Wet inburgering

In het nieuwe stelsel worden er nieuwe, regionale functies ingevoerd: de inburgeringsconsulent (voor de brede intake en de PIP), de budgetcoach, de regiocoördinator en een sleutelpersoon. We zijn met Regio Rivierenland in gesprek om deze medewerkers hier onder te brengen. Uitgangspunt is dat het enkel om uitvoering gaat; beleid blijft bij de individuele gemeenten.

Rol van de gemeenteraad

Onderdeel van de implementatie van de Wet inburgering is het opstellen van een verordening Wet inburgering. De verordening inburgering, inclusief inhoudelijke toelichting, wordt in de tweede helft van 2021 ter besluitvorming aan u voorgelegd.

- **Ondersteuning van de 'ondertussengroep'**

De 'ondertussengroep' is de groep inburgeraars die op dit moment gehuisvest wordt in de gemeenten, maar nog niet kan profiteren van het nieuwe stelsel. Gemeenten ontvangen middelen om deze doelgroep extra ondersteuning te bieden. Op dit moment lopen in Rivierenland de volgende (al dan niet afgeronde) projecten:

A. 'ELIP' doelgroep

ELIP betreft de inburgeraars die nagenoeg het maximale leenbedrag hebben bereikt, maar nog wel inburgeringsplichtig zijn. Inburgeraars gaan in het huidige inburgeringsstelsel een lening bij DUO aan ter hoogte van maximaal € 10.000,- waarmee ze zelfstandig taalonderwijs inkopen. ROC Rivor voert samen met Vluchtelingenwerk, de bibliotheek en beide uitvoerders Participatiewet een project uit ter ondersteuning van de statushouders die aan het einde van hun lening zitten, maar nog wel inburgeringsplichtig zijn. Dit project is op 1 augustus 2020 gestart en kent een looptijd van 12 maanden. Er nemen op dit moment 28 statushouders uit de 8 gemeenten deel aan dit traject. Daarnaast is budget gereserveerd voor 2 vervolgprojecten.

B. ISK 18+ ter voorbereiding op vervolg onderwijs

In het schooljaar 2019/2020 is ter vervanging van de bestaande duale trajecten, het ISK 18+ (internationale schakelklas) opgericht. Het ISK 18+ is een voorschakeltraject om jongvolwassen inburgeraars goed voor te bereiden op het volgen van MBO of HBO onderwijs. Evaluatie van de duale

trajecten leerde namelijk dat deze cursisten veelal in het vervolgonderwijs aanlopen tegen hun gebrek aan Nederlandse taalvaardigheden. Door het intensievere voorschakeltraject van het ISK 18+ wordt dit voorkomen. De cursisten die uitstromen uit de duale trajecten worden in het MBO twee schooljaren op Nederlandse taal ondersteund. De overgangsbekostiging (2 schooljaren) wordt betaald uit de middelen voor de ondertussengroep. In het schooljaar 2019/2020 hebben 21 statushouders uit regio Rivierenland deelgenomen aan het overgangstraject. 15 van de 21 cursisten hebben een hoger opleidingsniveau behaald. De overige studenten gaan het examenjaar in of zijn gaan werken.

C. Begeleiding naar werk

Werkzaak Rivierenland heeft samen met Movisie het project K!X Works uitgevoerd. K!X Works helpt nieuwkomers om aansluiting te vinden op de Nederlandse arbeidsmarkt:

- Nieuwkomers worden getraind in vaardigheden en competenties die helpen bij het vinden van een baan;
- Ze worden gestimuleerd om zelf te werken aan hun eigen toekomst, uitgaande van eigen kracht en kwaliteiten;
- Ze komen in contact met de arbeidsmarkt via gastlessen en bedrijfsbezoeken;
- Ze bouwen een netwerk op dat zij kunnen benutten voor het vinden van een baan;
- Ze versterken hun beroepsoriëntatie en opleidingskeuze;
- In dit programma wordt tevens een co-trainer getraind zodat de gemeente K!X Works daarna zelfstandig kan uitvoeren en K!X Works kan borgen.

In totaal hebben 12 statushouders uit de 8 gemeenten deelgenomen aan het traject. 10 van de 12 deelnemers hebben concrete vervolgstappen gezet na het volgen van de training. Zij zijn uitgestroomd richting studie, (vrijwilligers)werk of zijn een inburgeringscursus op hoger niveau gaan doen. 2 deelnemers zijn voortijdig uitgevallen in verband met medische klachten.

D. Pilots in de geest van de nieuwe wet

1 juli 2021 start een pilot op het gebied van de brede intake met het persoonlijk plan inburgering en participatie (PIP) als uitkomst van de brede intake. En een pilot voor het financieel ontzorgen van statushouders. Binnen deze pilots krijgen de statushouders die vanaf dat moment instromen begeleiding zoals in de nieuwe wet is opgenomen. Deze pilots zouden al eerder starten (eerst mei 2020, daarna november 2020), maar zijn in verband met uitstel van de wet steeds doorgeschoven.

Consequenties

Geen

Financiën

Geen

Communicatie

Geen

Vervolg

Naast deze schriftelijke update, nodigen we u graag uit voor een informatie bijeenkomst over de nieuwe Wet inburgering. Zodra er een datum bekend is, ontvangt u hiervoor een uitnodiging.

Bijlage(n)

1. Begrippenlijst Wet inburgering.
2. Lokale en regionale uitvoering inburgeringstaken.

Suggestie ter afhandeling

Voor kennisgeving aannemen.

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe,
de secretaris, de burgemeester,
Karen Coesmans Servaas Stoop